
Hozzászólás

Fluktuáció az önkormányzati hivataloknál

Az MTA VEAB Gazdaság- Jog- és Társadalomtudomány Szakbizottság Közigazgatási Munkabizottsága 2018. május 4-én, Veszprémben tartott munk ülésén vetette fel dr. Soós Lőrinc, hogy érdemes lenne megvizsgálni az önkormányzati hivatalokat az elmúlt években sújtó és egyre nagyobb mértékűvé váló fluktuáció okait. A kérdés Pálffy Ilonának, a Nemzeti Választási Iroda elnökének egyik, az országgyűlési képviselőválasztások után tett nyilatkozata nyomán merült fel, miszerint a gördülékenynek nem nevezhető módon lezajlott választások során az anomáliák egy részét az okozta, hogy – a választások lebonyolításában jegyzőkönyvvezetőként és helyi választási irodai tagként kulcsszerepet játszó – köztisztviselők közül iszonyúan sokan kicserélődtek az elmúlt években¹.

Az elnök asszony állítását saját tapasztalataimmal is alátámaszthatom. A választási irodánkhoz tartozó 14 szavazókörből 5-ben, vagyis a szavazókörök több, mint harmadában olyan jegyzőkönyvvezető segítette a választási bizottság munkáját, aki választásokon még egyáltalán nem vett részt. Az alábbi írásban bemutatom, hogy a munkaerő-vándorlás milyen mértékben érintette az általam közel nyolc éve vezetett Jánosházi Közös Önkormányzati Hivatalt, és megkíséreltem azt isfelvázolni, hogy szerintem milyen kvantitatív okok vezettek ide – előrebocsátva, hogy az okok kapcsán túl sok meglepetést nem fogok okozni a kedves olvasónak, talán azok számszerűsítése kelthet majd némi megdöbbenést. A bemutatott folyamatok tapasztalataim alapján egyébként a hivatalunkhoz hasonló léptékű illetve annál kisebb hivatalokra jellemzőek, a fluktuáció tudtommal a nagyobb hivatalokat nem érinti ilyen drámaian – bár erről adatokkal nem rendelkezem.

A hivatal alapítása

Jánosháza Vas megye délkeleti szegletében, a celldömölki járásban található, lakossága 2 500 fő körül mozog, 2013. óta visel városi címet. A hivatal 2013-ig, az önkormányzati hivatali struktúra átalakításáig a város mellett négy kistelepülés jegyzőségi feladatait látta el (illetékességi területének lakosság száma összesen 3 392 fő volt), majd 2013-tól további hét település csatlakozott a hivatal működtetéséhez. A hivatalhoz tartozó települések száma így tizenkettőre, a lakosság szám pedig 5 825 főre emelkedett 2013. január 1-én. (A települések lakosság száma egyébként masszívan csökken, 2017. január 1-én már csak 5 689-en éltek a hivatal illetékességi területén, és a korfa sem mutat biztató képet a jövőre nézve.²) A 12 önkormányzat egyébként 2012 végéig hat különböző polgármesteri hivatalhoz illetve körjegyzőséghez tartozott. Az a kérdés, hogy miért ilyen szokatlanul magas számú³ településsel alapítottuk meg akkoriban a hivatalt, és hogy ebből származtak-e kézzelfogható előnyök vagy hátrányok az önkormányzatok és azok lakossága számára, nem képezi jelen írás tárgyát. Ezzel kapcsolatban csupán annyit jegyeznek meg, hogy ennek elsősorban finanszírozási okai voltak. A költségvetési törvény – 2013. óta is változatlan – szabályai alapján, ha a város öt községgel alapított volna hivatalt az elismert hivatali létszáma 12,9 fő, a finanszírozás pedig 58 981 556 Ft, a fennmaradó hat község önálló hivatalának elismert hivatali létszáma 7,2 fő, finanszírozása pedig 32 908 216 Ft lett volna.

Ezzel szemben a tizenkettő település hivatalának elismert hivatali létszáma 28,4 fő, éves finanszírozása pedig 129 884 219 Ft. Így az önkormányzatoknak az elmúlt években nem kellett forrásokat biztosítani a hivatal működéséhez, azt fedezte az állami támogatás. Míg az állam a finanszírozás szempontjából ösztönözte az önkormányzatok koncentrációját, egyéb tekintetben ez a mai napig nem mondható el. Az önkormányzati ASP rendszer alapegysége például a hivatal helyett az önkormányzat, így hiába látja el a hivatalunk tizenkét önkormányzat igazgatását, minden

feladatot tizenkétszer kell elvégezni a rendszerben: tizenkettő tenántot kellett létrehozni, tizenkettő hivatali kaput kell üzemeltetni.

A hivatali létszám alakulása

A hivatal létszáma 2012. december 31-én – amikor még öt település tartozott a hivatalhoz – 16 fő volt, ugyanakkor a munkatársak átlagosan 16 év közszolgálatban töltött szolgálati idővel rendelkeztek. 2013. január 1-én négy további munkatársat vettünk át a jogelőd körjegyzőségektől, majd a létszám fokozatosan emelkedett: 2018. június 1-re 27 főre. A munkatársak ma átlagosan 8 év közszolgálatban töltött szolgálati idővel rendelkeznek úgy, hogy a 27 főből *nyolcan az elmúlt egy éven belül kezdték meg közszolgálati pályafutásukat!* A munkatársak között különösen drámaian csökkent a pénzügyi, gazdálkodási feladatokat ellátó munkatársak átlagos közszolgálatban töltött ideje: 14 évről 4 évre.

A hivatali dolgozók, majd külön a pénzügyi, gazdálkodási területen dolgozó munkatársak létszámának és arányának alakulását a közszolgálatban töltött idő alapján 2012. december 31. és 2018. június 1. között a következő két táblázat mutatja.

2012. és 2018. között összesen 27, vagyis a hivatal jelenlegi létszámával megegyező számú, köztisztviselő jogviszonya szűnt meg a hivatalnál az alábbi jogcímeiken:

- Nyugdíjba vonulás miatt
- Pénzügyi, gazdálkodási munkakörben: 3
- Egyéb munkakörben: 3
- Rendes felmondással a köztisztviselő részéről
- Pénzügyi, gazdálkodási munkakörben: 8
- Egyéb munkakörben: 3
- Próbaidő alatt Felmondás munkáltató részéről
- Pénzügyi, gazdálkodási munkakörben: 6
- Egyéb munkakörben: 4

Ebben az időszakban évente legalább kettő jogviszony megszüntetésre került sor, és több, mint kétszer annyi pénzügyi, gazdálkodási munkakörben dolgozó munkatárs mondott fel, mint egyéb munkakörben dolgozó. Ugyanakkor az érdeklődés is csökkent a hivatal által meghirdetett munkakörök iránt: egy 2014 januárjában a profession.hu honlapon közzétett, könyvelői munkakörre vonatkozó álláshirdetést 744-en tekintették meg, és 14-en jelentkeztek rá, ugyanezt az álláshirdetést 2018 áprilisában 770-en tekintet-

Közszolgálatban töltött idő	2012. december 31-én		2018. június 1-én	
	Dolgozók száma	Dolgozók aránya	Dolgozók száma	Dolgozók aránya
0-3 év	2	13%	11	41%
4-8 év	1	6%	9	33%
8-36 év	13	81%	7	26%

1. táblázat: A hivatali dolgozók aránya a közszolgálatban töltött átlagos idő alapján 2012-ben és 2018-ban

Közszolgálatban töltött idő	2012. december 31-én		2018. június 1-én	
	Dolgozók száma	Dolgozók aránya	Dolgozók száma	Dolgozók aránya
0-3 év	0	0%	6	55%
4-8 év	1	17%	4	36%
8-36 év	5	83%	1	9%

2. táblázat: A pénzügyi, gazdálkodási területen dolgozó hivatali dolgozók aránya a közszolgálatban töltött átlagos idő alapján 2012-ben és 2018-ban

ték meg, és mindössze egy alkalmatlan jelentkezés érkezett.

Okok

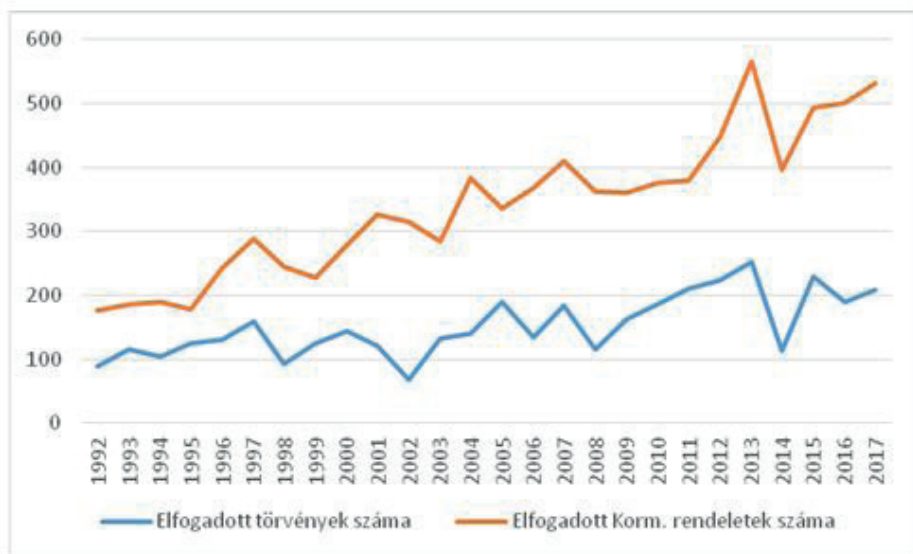
Az eddigiekben bemutatott tendencia okát egyrészt – másokkal egyetértésben – a köztisztviselők csekély megbecsülésében, elsősorban az alacsony illetményekben látjuk. Közhely, hogy a köztisztviselői illetményalap 2008. óta változatlanul 38.650,- Ft. Ugyanakkor kevesebb figyelem esik egy másik tényezőre: az egyre magasabb elvárásokra. Amellett ugyanis, hogy a köztisztviselők illetménye csupán a garantált bérminimum emelkedésének, és az illetményemelésre fedezetet biztosító egyes önkormányzatoknak köszönhetően emelkedett, a közigazgatás személyi állományának egyre bonyolultabb és rapid módon változó jogi környezetben kell ellátnia a feladatait. Az alábbiakban az alacsony bérszínvonal kialakulását, és a jogi környezet kvantitatív változásait szemléltetem 1992. – a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény hatálybalépése – és 2017. között grafikonok segítségével.

Az első diagram az 1992. óta évente elfogadott törvények és kormányrendeletek számát szemlélteti:

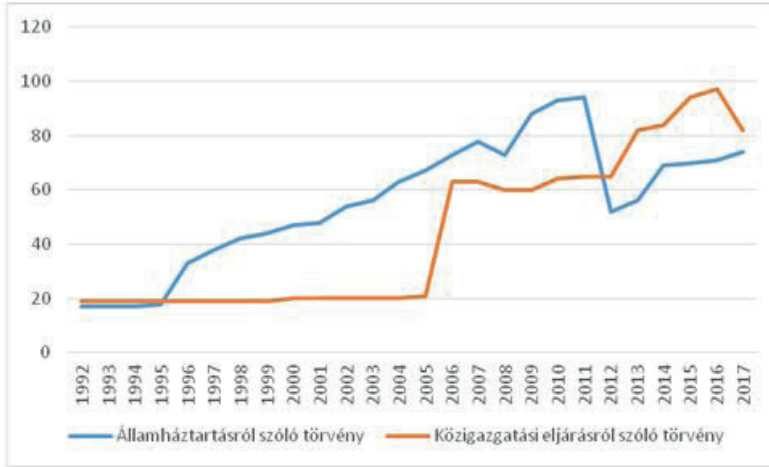
Míg a kilencvenes években átlagosan 120 törvény és 220 kormányrendelet született egy évben, ez az átlag a kétezres évekre 143-ra illetve 352-re emelkedett, 2011-től pedig már átlagosan több, mint 200 törvény és több, mint 470 kormányrendeletet hirdettek ki egy év alatt. 2017-ben háromszor annyi kormányrendeletet és kétszer annyi törvényt született, mint 1992-ben. (Tovább árnyalhatná a képet az egyes törvények és kormányrendeletek oldalszámának, illetve a módosító jogszabályok által foganatosított módosítások számának vizsgálata valamint a jogszabályokkal érintett szabályozási tárgyak elemzése.) Egyébként az állami szabályozás minősége Világbank által publikált Worldwide Governance Indicators (WGI) index szerint nem követte a mennyiségi bővülést⁵. Az index 2016-ban 71,6%-os értékkel 15,4%-kal volt alacsonyabb az 2002-es értékénél⁶.

Nézzük meg ugyanakkor a hivatalok működését legalapvetőbben: pénzügyi és hatósági eljárásjogi szempontból befolyásoló két jogszabály: az államháztartásról szóló törvény és a közigazgatási eljárási törvény kvantitatív mutatóinak (oldalszámának és éves módosítások számának⁷) alakulását is 1992. óta.

1. diagram: Az 1992. és 2017. között elfogadott törvények és kormányrendeletek száma

2. diagram: Az államháztartásról szóló törvény és a hatósági eljárásról szóló törvény oldalszámának alakulása 1992. és 2017. között

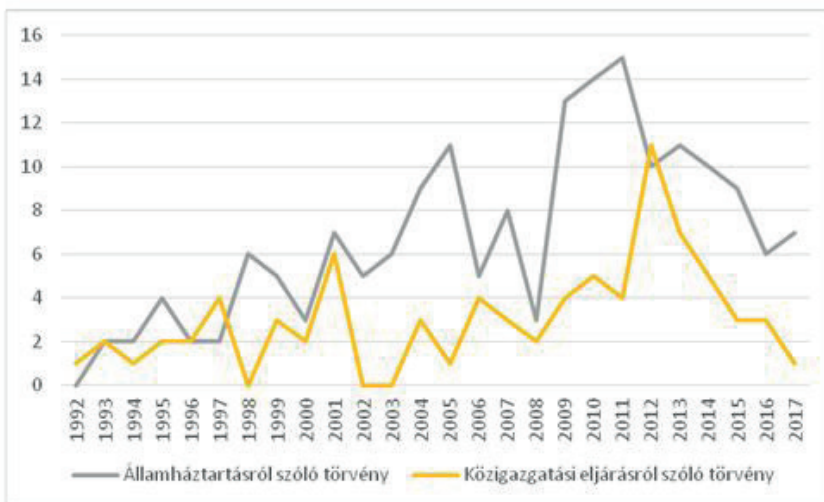

Természetesen úgy az államháztartásra, mint a hatósági eljárásra több más törvény és végrehajtási rendelet is vonatkozik, továbbá anyagi jogszabályok tömkelege is alkalmazandó. Elképzelhetjük, hogy ha a legalapvetőbben ismerendő és alkalmazandó törvénykönyvek vastagsága megnégyszereződött, a

joganyag többi része is hasonló mértékű bővülésen ment keresztül az elmúlt huszonöt évben.

Megfigyelhető ugyanakkor az is, hogy a joganyag mennyiségének bővülése mellett a fenti két törvény évenkénti módosításának gyakorisága is jelentősen megnőtt.

3. diagram: Az államháztartásról szóló törvény és a hatósági eljárásról szóló törvény évenkénti módosításainak alakulása 1992. és 2017. között

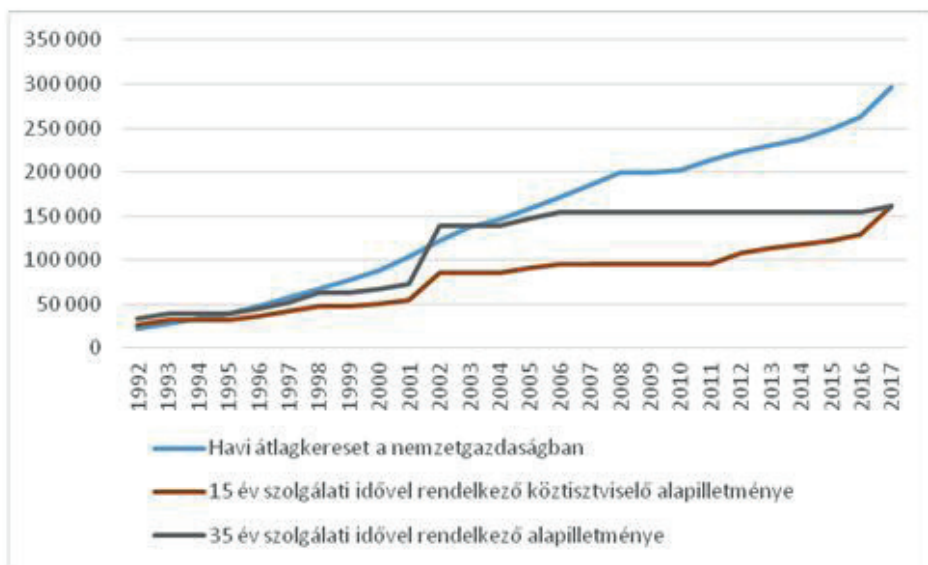
A kilencvenes években a két törvényt átlagosan évi 2,4, a kétezres években már 5,3 alkalommal módosította az Országgyűlés, 2011. óta pedig évente átlag 9 módosítást kellett nyomon követnie a jogalkalmazóknak. És itt ugyancsak nem említjük az ezekkel összefüggésben módosított további törvények és rendeletek, ágazati jogszabályok mennyiségét. (A szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény például hatálybalépése óta 2018. június 1-ig összesen 117 alkalommal módosult. A gyakoriság e törvény módosításainak tekintetében is az elmúlt években tetőzött: a kilencvenes években átlagosan évente kétszer, a kétezres években átlagosan évi 4,7-szer, 2011 óta pedig átlagosan 8-szor módosult minden évben a törvény, vagyis a módosítások évi átlagos száma évtizedenként hatványozódott: a 2020-as évekre így átlagosan évi 16 módosítás várható.)

A szabályozás részletesebbé, és ezáltal terjedelmesebbé válásának természetesen objektív okai vannak, az elmúlt huszonöt évben végbe ment változások miatt a kilencvenes évek elején hatályos szabályok nem lennének alkalmazhatók napjainkban. Az államháztartási törvény bővü-

lésének oka például a közpénzekkel való felelős gazdálkodás biztosítása, a költségvetési szervek gazdálkodási tevékenységének részletes szabályozása (pl. költségvetési szervek alapítása, költségvetés elfogadása, végrehajtása, közpénzekből nyújtott támogatások feltételei, ellenőrzés, számviteli rend). A hatósági eljárási törvény pedig például az ügyféli jogok széleskörű definiálása, érvényesülésük garantálása érdekében továbbá az elektronikus eljárások lehetővé tétele miatt bővült ilyen nagy mértékben. A szabályozás terjeszkedése mindkét törvény tekintetében az állami szereplők korlátozásának szándékára (a közpénzekkel való felelős gazdálkodás biztosítására és az állammal hivatalos ügyintézés során kapcsolatba lépő állampolgárok jogainak szavatolása céljára) vezethető vissza. A módosítások gyakoribbá válásának oka pedig talán az, hogy a kormányzat rövid idő alatt próbál alkalmazkodni az életviszonyok változásához, és igyekszik a társadalmi igényekhez igazítani a jogi szabályozást.

A két kódex – és az azok végrehajtásával kapcsolatos részletszabályok – változásait pedig elsősorban az apparátusnak kellett lekövet-

4. diagram: A havi nemzetgazdasági átlagkereset és a 15 valamint 35 év szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő alapilletményének alakulása 1992-2017. között

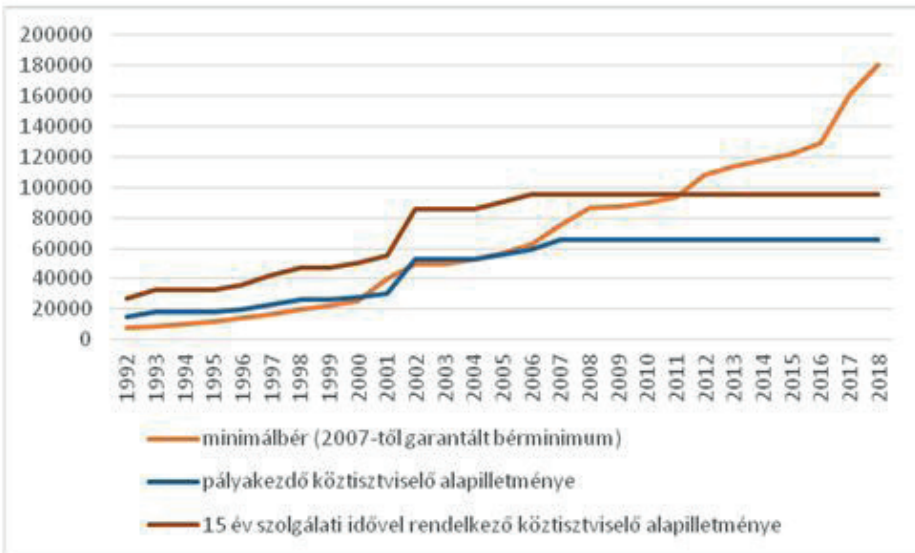
ni, elsajátítani és alkalmazni az újdonságokat. E tekintetben nem csupán a mennyiségi bővülés, hanem a gyakori módosítás nyomán követése is nagyobb terhet jelent a huszonöt évvel ezelőtti helyzethez képest, és nyilván a változásokhoz jól alkalmazkodó, felkészült köztisztviselői kart is feltételez. Ha viszont megnézzük a köztisztviselői alapilletmények alakulását az elmúlt két és fél évtizedben, meglepve tapasztaljuk, hogy míg azok a kilencvenes évek elején meghaladták a nemzetgazdasági átlagkeresetet, napjainkra jelentősen elmaradnak attól. Az alábbi diagram egy 15 éves és egy 35 éves szolgálati idővel rendelkező középfokú végzettségű köztisztviselőt a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (2012-ig a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény) alapján megillető alapilletményének és a teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagkeresetének⁸ alakulását szemlélteti.

Látható: míg 1993-ban egy 15 éves szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő havi – pótlékok nélküli – alapilletménye 20%-kal haladta meg a nemzetgazdasági átlagkeresetet, 2012. óta e köztisztviselőnek csupán a garantált bérminimum emelkedése miatt nő az illetménye évről

évre, 2017-ben pedig az alapilletménye 46%-kal volt alacsonyabb, mint a nemzetgazdasági átlagkereset. A 35 éves szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő alapilletménye 1995-ig volt magasabb a nemzetgazdasági havi átlagkeresetnél, a garantált bérminimum pedig 2017-ben érte utol, lett így neki is 46%-kal alacsonyabb alapilletménye, mint a nemzetgazdasági átlagkereset. Nem tévedés: a pályakezdő és a 35 éves szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő alapilletménye is a garantált bérminimummal, havi 161.000,- Ft-tal egyezett meg havonta.

Megjegyzendő, hogy helyesebb lenne a közszolgálatban dolgozók havi átlagkeresetének összehasonlítása a nemzetgazdasági átlagkeresettel – a közszolgálati tisztviselőket az alapilletményen felül ugyanis további illetménypótlékok illethetik meg, és a foglalkoztatónak lehetősége van személyi illetmény megállapítására is – erre vonatkozó statisztikai adatok viszont nem állnak rendelkezésre, de a fenti adatok is beszédesek. Nem vettem ugyanakkor figyelembe a köztisztviselőket 2008-ig megillető 13. havi bér kivezetését sem. A tendenciát – vagyis, hogy míg az átlagkeresetek a nemzetgazdaságban majdhogynem egyenesen

5. diagram: A minimálbér illetve garantált bérminimum és a pályakezdő valamint a 15 év szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő garantált bérminimumra való kiegészítés nélküli alapilletményének alakulása 1992-2017. között

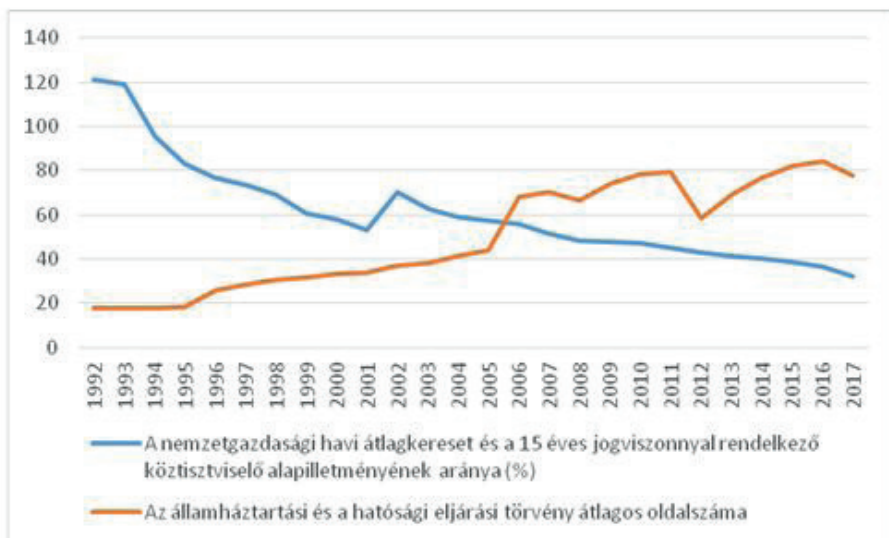
emelkedtek az elmúlt huszonöt évben, a köztisztviselői illetmények növekedése 2006-tól megállt, sőt 2009-ben a 13. havi illetmény eltörlésekor még csökkent is – mindezek mellett jól szemlélteti a diagram: míg 1992-ben a 35 éves szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő alapilletménye a nemzetgazdasági havi átlagkereset közel másfélszerese, 2017-ben már mindössze fele volt.

Akik a közsférában eltöltöttek néhány évtizedet – bár mint láhattuk feladataik egyre összetettebbé váltak – a béremelkedés elmaradása ellenére sem hagyják el feltehetően a szektort (hacsak létszámleépítés következtében nem válik meg tőlük a munkáltatójuk). A problémát a hivatal működtetésének hatékonysága szempontjából az jelenti, hogy egy jól képzett, tehetséges pályakezdőnek nem jelent perspektívát a helyi közigazgatás. Ennek egyik oka leolvasható az alábbi sokkoló diagramról, amely azt mutatja, hogy hogyan alakult az elmúlt két és fél évtizedben egy pályakezdő és egy 15 éves szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő jogszabály szerinti alapilletménye és a garantált bérminimum.

A középfokú végzettséggel rendelkező pályakezdő köztisztviselő alapilletménye – amit ahogy már említettük további illetménypótlékok

is növelhetnek – a kilencvenes évek elején még meghaladta a minimálbért, 2000. és 2005. között együtt mozgott vele, majd 2006-tól – ekkor emelkedett utoljára az illetményalap, amely a köztisztviselői törvény szerinti szorzókkal megszorozva képezi a köztisztviselői illetmény alapját – egészen máig stagnál, pontosabban követi a minimálbért, mivel a garantált bérminimumnál alacsonyabb fizetés nem állapítható meg. Így a pályakezdő 2018-ban a köztisztviselői törvény szerint részére megállapítandó bruttó 65.900,- Ft összegű illetmény helyett a 180.500,- Ft-os minimálbérré jogosult. Az elborzasztó az a dologban, hogy nem csak a pályakezdő, hanem 2011. óta az a középfokú végzettséggel rendelkező köztisztviselő is a garantált bérminimumra jogosult, aki már 15 év szolgálati idővel (vagyis megfelelő tapasztalattal) rendelkezik. Ez a perspektíva nem kimondottan vonzó a pályakezdők számára... Álmódozhatunk közszolgálati életpálya-modellről⁹, humánpolitikai stratégiáról, toborzásról, karriermenedzsmentről, az hogy egy munkakör betöltésére milyen jelentkezők közül választhat a munkáltató, elsősorban annak a függvénye, hogy milyen fizetést és munkakörülményeket tud neki kínálni.

6. diagram: A nemzetgazdasági havi átlagkereset és a 15 éves jogviszonnal rendelkező köztisztviselő alapilletményének aránya valamint az államháztartási és a hatósági eljárás törvény átlagos oldalszámának változása 1992-2017. között

Végezetül álljon még itt egy ábra, amely azt szemlélteti, hogy az elmúlt évtizedekben a 15 éves közszolgálati jogviszonnyal és középfokú végzettséggel rendelkező köztisztviselő illetményének aránya a nemzetgazdasági átlagkereset-höz képest milyen mértékben csökkent, miközben az általa alkalmazandó joganyag mennyisége (melyet a már említett államháztartási törvény és a hatósági eljárási törvény oldalszáma illusztrál) milyen mértékben nőtt.

Ennél a diagramnál is megjegyzendő, hogy a 15 éves közszolgálati jogviszonnyal rendelkező köztisztviselők átlagkeresete az illetményénél magasabb a már említett pótlékok miatt, és a két fenti törvény is inkább csak illusztrálja, semmint pontosan mutatja az alkalmazandó joganyag mennyiségének és összetettségének elmúlt évekbeli növekedését, de a lényeg, miszerint a közszolgáknak az átlaghoz képest egyre elmaradó jövedelem mellett egyre nagyobb mennyiségű előírásnak megfelelően kell feladataikat ellátniuk, jól látható.

Következtetések

A jól képzett és tapasztalt munkaerő hiányára nem jelent megoldást pusztán az illetmények emelése. Szükséges a jelenleg már szinte abszurd mértékben túlburjánzó adminisztratív terhek megnyesése is (különösen pénzügyi, gazdálkodási területen), a felesleges előírások teljesítése ugyanis aránytalanul sok időt vesz igénybe, több munkaerőt igényel és ezáltal aránytalanul sokba kerül (különösen egy esetleges bérrendezést követően).

Hosszan lehetne sorolni, hogy mik azok a pusztán csak önmagukért – mindenféle gazdasági és társadalmi haszon nélkül – elvégzendő feladatok, amelyek végrehajtása komoly munkaterhet és ezáltal bérköltséget jelent¹⁰. Van-e szüksége mind a mintegy 3200 önkormányzatnak önkormányzatontként ötvenhét darab szabályzat¹¹ és számtalan koncepció, stratégia elfogadására, milyen mértékű munkát jelent ezek folyamatos hozzáigazítása a dinamikusán változó jogi környezethez? A béremelés mellett fontos lenne ezek felülvizsgálata, és differenciálása a különböző méretű és lakosságszámú önkormányzatok között, már amennyiben a jelenlegi struktúrában marad fenn az önkormányzati intézményrendszer a jövőben is.

Végül a fentiek tükrében fel kell tenni a kérdést: ésszerűen elvárható-e a tíz-tizenöt évvel ezelőttinél lényegesen felkészületlenebb, és jóval

kevésbé megbecsült személyi állománytól, hogy a jogszabályok által előírt feladatait egy a tíz-tizenöt évvel ezelőttinél sokkal összetettebb jogi környezetben zökkenőmentesen ellássa?

BALÁS ENDRE

Jegyzetek

1. RTL Klub – Magyarul Balóval, 2018. április 16. (<http://rtl.hu/rtlklub/magyarulbaloval/tortent-e-erdemi-valasztasi-csalas-a-valasztasokon>)

2. A Belügyminisztérium (BM) „Személyiadat- és lakcímnyilvántartásának” (SZL) demográfiai adatai alapján.

3. A 2013-ban létrehozott 749 közös önkormányzati hivatal közül mindössze 14-hez tartozott tíz, vagy annál több település, 4-hez tizenkető, egyhez pedig tizenhárom.

4. Akik közül többen a munkakör betöltéséhez szükséges képzéssel nem rendelkeznek, a képzés megszerzése érdekében jobb esetben már kinevezésükkor tanfolyamra jártak, rosszabb esetben csak ezt követően iratkoztak be.

5. Az állami szabályozás minősége az index szerint a kormány azon képességét tükrözi, hogy a szabályozás mennyire segíti elő és támogatja a magánszektor fejlődését.

6. The Worldwide Governance Indicators project (<http://info.worldbank.org/governance/wgi/wgidataset.xlsx>)

7. Egy jogszabály bonyolultsága természetesen annak tartalmi elemzésével igazolható, de e tekintetben az oldalszámok bővülése és az évenkénti módosítások száma is jelzésértékű.

8. KSH Táblák (STADAT) - Idősoros éves adatok – munkaerőpiac https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qli012a.html

9. Új közszolgálati életpálya, projektkód: ÁROP-2.2.17 (<http://magyaryprogram.kormany.hu/uj-kozszoalati-eletpalya>)

10. Csak példaként említem meg a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséget: van-e értelme egy 40-50 milliós éves költségvetéssel gazdálkodó önkormányzatban a polgármesteri és a képviselői feladatokat ellátóknak vagyonyilatkozatot tennie? Gyarapodhat-e a polgármester vagy a képviselő az önkormányzat kárára olyan mértékben, hogy az a vagyonyilatkozatokban tükröződjön? Ugyanakkor mennyi időt vesz igénybe a vagyonyilatkozatok kezelése? Hány vagyon-

nyilatkozattal kapcsolatos eljárás indult Magyarországon az elmúlt évtizedekben?

11. Önkormányzati Tudástár II. az Önkormányzati Hírlevél különszáma – Önkormányzatok és szerveik szabályza-

tai http://www.kormany.hu/download/b/c7/61000/%C3%96nk%20H%C3%ADrlev%202018%20%C3%A9vi%207_Tud%C3%A1st%C3%A1r%20II_Szab%C3%A1lyzatok.pdf

Lapalapítás törvényei:

1. Ha szaklapot alapítasz, számolj vele, hogy csak a szerzőid olvassák!
2. Növelheted az olvasottságot, ha kiadod kötelező irodalomnak.
3. De számolj vele, hogy csak akkor létezik a közleményed, ha fenn van a neten.

(D. H. J. nyomán)

A Comitatusról

A Comitatus Önkormányzati szemlélt a folyóirat nevét viselő Comitatus Társadalomkutató Egyesület alapította, és az első számot 1991 júliusában a Veszprém Megyei Önkormányzat Közigazgatási és Informatikai Szolgáltató Irodája adta ki. A folyóirat kezdetektől vállaltan a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének (MÖOSZ) a folyóirata volt, egészen 2012 év végéig.

A folyóirat alapító szerkesztőbizottsági elnöke Zongor Gábor, felelős kiadó és szerkesztő: Agg Zoltán, alapító szerkesztők: Oláh Miklós és Hudi József. Alapító szerkesztőbizottsági tagok prof Mandel Miklós, prof Nemes Nagy József, prof Pálné Kovács Ilona (2013-tól az MTA levelező tagja) és ide sorolható a fél évvel később csatlakozó prof Szilágyi István.

2013-tól a lap már nem a területi önkormányzati szövetség, hanem a Comitatus Társadalomkutató Egyesület tudományos folyóirata. Így ma Magyarországon a Comitatus az egyetlen, közhatalmi szervezetektől és önkormányzati szövetségektől független, vidéken szerkesztett országos önkormányzati szaklap.

A több mint negyedszázad alatt 225 lapszám jelent meg és a szakmai-tudományos tanulmányok mellett, mindig helyt adott, az önkormányzatok vezetőinek és munkatársainak publikációi számára is. Szerzőink között egyetemi oktatók, tudományosan minősített kutatók is szerepelnek.

A lap a megyei indíttatása mellett mindig is felvállalta az országos önkormányzati ügyek megvitatását, a területi együttműködések, a regionalizmus, a térségfejlesztés és térségi kapcsolatok ügyét. Az utóbbi időben egyre többször jelentet meg cikkeket PhD-hallgatóktól, mivel tudományosan minősített folyóiratként, mind több doktori iskola ismeri el a Comitatus megfelelő publikációs fórumként. A folyóiratban megjelenő nagyobb tanulmányokat minden esetben lektoráltatjuk, de helyt adunk a közéleti témájú cikkeknek is.

A Comitatus kezdetben havonta (évi egy-két összevont számmal), majd 2012-ben kéthavonta, míg az utóbbi években félévente-negyedévente, összevont és különszámok formájában jelent meg, figyelemmel a rendelkezésre álló, egyre szűkülő anyagi forrásokra. 2017-ben sikerült négy alkalommal megjelenni, hála a támogatóknak.

A Comitatus Önkormányzati Szemle nem „csupán” tudományos folyóirat, hanem egy több mint negyedszázada működő szellemi műhely is. A folyóirat nyomtatott formában eljut az egyetemekre, könyvtárakba, a folyóiratot támogató önkormányzatokhoz. Az utóbbi számok fellelhetők az interneten az mrtd.hu honlapon. (<http://www.mrtd.hu/comitatus.html>) Terveink szerint felújítjuk a 2007-2013 között működő önálló honlapunkat is, s így 2004-től kezdődően a korábbi számaink is ismét olvashatók lesznek a neten.

Folyóiratunkat a lapot kiadó egyesületen keresztül lehet támogatni.

A Comitatus Társadalomkutató Egyesület regisztrált szja 1%-os kedvezményezett.

Adószámunk: 19263913-1-19

Bankszámlaszámunk: 73200189-11102041 (Kinizsi Bank)

Agg Zoltán

főszerkesztő

Zongor Gábor

szerkesztőbizottság elnöke

Szerzőink figyelmébe!

1. A kéziratokat számítógépen elkészítve, e-mailhez csatolt fájlként kérjük *doc, *docx vagy *rtf formátumban a szerkesztőség címére (comitatus91@gmail.com) kérjük beküldeni.

2. Az írások ajánlott terjedelme tanulmányok esetén 20 000, kisebb cikkek (recenziók, megemlékezések stb.) esetében 10 000, de a leghosszabb írás terjedelme se haladja meg az egy ívet (40 000 karaktert).

2. A szöveget balra zárva, formázás és tipografizálás nélkül, végjegyzetekkel ellátva készítsék el. Tudományos közlemény esetén végjegyzetek készítenők; végjegyzetek helyett kivételesen irodalomjegyzék is elfogadható.

3. Fotókat korlátozott számban tudunk közölni. Az illusztrációkat kérjük beszámozni, magyar és angol nyelvű aláírással ellátni. A közleményhez egy külön képjegyzéket is kérünk csatolni.

4. Hivatkozásnál a szerző teljes nevét kérjük megadni; a SZERZŐ családneve legyen minden esetben nagybetűvel kiemelve.

5. Tudományos közlemények esetében a hivatkozás formai szabályai a következők:

– *Egy szerző esetén:* **SZERZŐ: Cím. (Kiadás). Kötetjelzés. A megjelenés helye, éve.**

(Sorozatszám, sorozati szám.) Oldalszám. Példa: CSIZMADIA Andor: A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig. Budapest, 1976. 20–29. – Későbbi hivatkozás: CSIZMADIA 1976. 20–21.

– *Több szerző esetén:* **A mű címe. Szerkesztő neve. (Kiadás). Kötetjelzés. A megjelenés helye, éve. (Sorozatszám, sorozati szám.) Oldalszám.** Tanulmányok Pápa város történetéből a kezdetektől 1970-ig. Főszerk. Kubinyi András. I. Pápa, 1994. 207–211.

– *Tanulmány esetén:* **SZERZŐ(K): Cím. = A tanulmánykötet címe. Szerkesztő neve. (Kiadás). Kötetjelzés. A megjelenés helye, éve. (Sorozatszám, sorozati szám.) Oldalszám.** Példa: FARAGÓ Tamás: A történeti Magyarország felekezeti adatai az első világháború előtt. = Egyházak és egyházpolitika Magyarországon és Erdélyben a 18–19. században. Szerk. Gáborjáni Szabó Botond. Debrecen, 2016. (A Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények kiadványai) 17–56. Hivatkozás a későbbi lábjegyzetekben: FARAGÓ 2016. 20–27., vagy: FARAGÓ: i. m. 20–27.

– *Folyóiratcikk esetén:* **SZERZŐ: Cím. = A folyóirat címe, évfolyama (éve), száma, oldalszám tól-ig.** Példa: NEMES NAGY József: Régiók, polarizálódás, centralizáció. = Comitatus 25 (2017) tavasz (222. sz.) 3–13. Hivatkozás a későbbi lábjegyzetekben: NEMES NAGY 2017. 10. vagy: NEMES NAGY: i. m. 10. – KEARNEY, Michael: Transnational Migration from Oaxaca, the Agrarian Question and the Politics of Indigenous Peoples. = Österreichische Zeitschrift für Geschichtswissenschaften 13. Jg. Heft 4/2002. 7–21. Hivatkozás a későbbiekben: KEARNEY 2002. 16–17.

– *Napló esetén:* KELEMEN Gábor: Legféltebb kincseink óvója. = Napló (Veszprém megye napilapja) 2018. január 3. 11. Hivatkozás a későbbi lábjegyzetekben: KELEMEN 2018. vagy: KELEMEN: i. m. (több oldalas cikknél megfelelő oldalszám).

4. Tanulmányokhoz, hosszabb cikkekhez egy 10–15 soros magyar és angol nyelvű összefoglalót kérünk a könyvészeti tárgyszavak (kulcsszavak) megjelölésével.